Chaarterii Lammiilee

Inistiitiyuutii Qorannoo Qonnaa Oromiyaa

Caamsaa 2009

Finfinnee

Seensa

Chaarteriin lammiilee waliigaltee mana hojii mootummaa tokkoo fi dhimmamtoota ykn lammiilee fayyadamtoota tajaajila mana hojii sana gidduutti tajaajila lammiileen mana hojichaa irraa argachuu qaban ilaalchisee waadaa taasifamu dha. Inistiitiyuutiin Qorannoo Qonnaa Oromiyaa (IQQO) tajaajiloota uummanni naannichaa inistiitiyuuticha irraa argachuu qabu fooyyeessuuf meeshaaleen riifoormii gara garaa akka hojii irra oolan taasisaa kan turee fi bu'aaleen gaariin galmaa'aa turuun isaa ni beekama. Tajaajiloota kana caalmaan bifa qindoomina qabuunii fi itti fufiinsaan itti quufinsa maamiltootaa sadarkaa olaanaan dabaluuf, inistiitiyuutichi chaarterii lammiilee qopheessuun gara hojiitti galuuf karoorfatee hojjechaa jira.

Inistiitiyuutichi karoora guddinaa fi transformeshinii kessaattii galama guddaa ta'ee kan karoorfame omisha omishtummaa dachaan guddisuu kessaattii gehee guddaa kan qabu teknoloojiwwaan qonnaa adda addaa dhiyeesuuf naannoo kenya kesattii giddugaleesoota qorannoo qonnaa 17 haala qileensa adda-addaa hundefamanii kan dhabbatan qindesuudhaan teknolojii rakkoo hikaa ta'an dhiyesuun hojiwwaan bu'aa qabeessa hojachaa tureera.

Dokumentiin kunis Inistiitiyuutichi sadarkaa tajaajilaa itti kennu bifa ifaa fi gabaabaa ta'een kan mul'isu ta'ee qabxiileen keessatti hammatamanis kanatti aansuun dhiyaataniiru.

1. Kaayyoo Chaarterii IQQO

Inistiitiyuutiin Qorannoo Qonnaa Oromiyaa mul'ataa fi ergama kaa'ate akkaataa barbaadamuun galmaan ga'uuf lammiilee fi tajaajilamtoota isaatiif tajaajila qulqulluu, iftoomina qabuu fi haqa qabeessa ta'e bifa ittigaafatamummaa qabuun kennuudhaaf kaayyolee armaan gadii qopheeffatee jira.

- Tajaajilamtootaa fi dhimmamtoota isaaf tajaajila ga'umsaa fi bu'a qabeessa qabu kennuuf;
- Mirga lammiileen odeeffannoo teekinoloojii qonnaa ilaalchisee argachuuf qaban mirkaneessuuf;
- Ittigaafatammumaa iftoominaan mirkaneessuuf,
- Gosa tajaajilaa fi sadarkaa kenna tajaajilaa lammiileen argachuu qaban beeksisuuf;
- Tajaajilamtoonni kenniinsa tajaajilaa inistiitiyuuticha irratti abbummaan itti dhaga'amee yaada, akeekkachiisaa fi galtee akka kennan mijeessuuf;

- Hojjettoota keessatti kaka'umsa uumuun lammiileef tajaajila quubsaa ta'e kennuu akka danda'an taasisuuf;
- Sagantaa fi istaandaardii hojii ifatti kaa'uun yeroo tajaajilamtootaa qusachuun yeroo isaanii hojii misoomaaf akka oolchan taasisuuf;

2. Daangaa Chaarterichaa

Chaarteriin kun sadarkaa Inistiitiyuutii Qorannoo Qonnaa Oromiyaatti lammiilee tajaajilli kennamuuf irratti hundaa'ee kan qophaa'e dha.

3. Ergama

Dandeettii Kalaqummaa fi beekkumsaa guddisuun tekinooloojiiwwan oomishaa fi oomishtummaa qonnaa fi galteewwan industrii guddisan dhiyessuun jiruu fi jireenya ummata Oromiyaa haala itti fufinsa qabuun akka fooyya'u gahee isaa gumaachuu dha.

4. Mul'ata

Bara 2012 tti dhiyeessa tekinolojii guddisuun sadarkaa ooyirutti jijirrama bu'uraa fiduu dha.

5. Dudhaalee

- kalaquummaa (Innovativeness)
- Itti gaafatamummaa (Accountability)
- Miira garee *(Team spirit)*
- Iftoomina *(Transparency)*
- Hirmaachisummaa (participatory)
- Qophaa'ina jijjiiramaa (readiness for change)
- Kutannoo qabaachuu (Commitment)

6. Tajaajilamtoota (Maamiltoota) fi Dhimmamtootaa

Maamiltoota

- Qonnaan/Horsiise Bulaa
- Dhaabbilee teekinoloojii baayisan
- Investaroota Qonnaa
- Sektera Qonnaa keessatti *(Biiroo Qonna fi qabenyaa Uumamaa, Interprisii Sanyii Filatamaa Oromiyaa, Biroo qabeenynaa misooma fi eguumsaa fayyaa Beeyiladaa oromiyaa, Ejensii Babal'ina Waldaa Hojii Gamtaa, Koomishnii misooma naanno Horsiisee Bulaa,*

Biiroo Bulchiinsaa fi ittii fayyadama Lafaa Baadiyyaa, Dhaabbataa Bosonaa fi Bineensoota Bosonaa, Abaataayita misooma jallisii kkf

- Qopheessitoota fi qindessitoota bu'aa qonnaa (agro processors)

Dhimmamtoota

- Waajjira Caffee Mootumma Naannoo Oromiyaa
- Bulchiinsa Mootumma Naannoo Oromiyaa
- Caasaalee Mootummaa Naannoo Oromiyaa:
  a. Dhaabilee Sab-qunnamtii (Mass Media)
  b. Komishiinii Barnootaa fi Leenjii, Teekniikaa fi Ogummaa
  c. Biiroo Maallaqaa fi walta'iinsa Diinagdee Oromiyaa
  d. Interprisii Sanyii Filatamaa Oromiyaa
  e. Dhaabbata Bosonaa fi Bineensoota Bosonaa
  f. Biiroo bulchiinsaa fi ittii fayyadama Lafaa Baadiyyaa
- Manneen Hojii Mootummaa Federaalaa
  - ✓ Yunivarsiitoota
  - ✓ Ministeera Qonnaa fi Qabenyaa Uumamaa
  - ✓ Ministeera Saayinsii fi Teekinoloojii
  - ✓ Interprisii Sanyii Filatamaa Itiyoopiyaa
  - ✓ Inistitiiyutii Qorannoo Qonnaa Itiyoophiyaa fi Inisititiyuutoota Qorannoo Qonnaa Naannoolee,
  - ✓ Dhaabilee Sab-qunnamtii (Mass Media)
- Giddugaleessota qorannoo qonnaa adduunyaa (CGIAR centers)
- Dhaabbilee Mit-Mootummaa (Local & International NGOs)
- Arjoomtoota (Donors)

7. Qajeeltoowwan Waliigalaa Qulqullina Tajaajila Inistiitiyuutii Qorannoo Qonnaa Oromiyaa

- Teekinoloojii qonnaa mijataa ta'e (Agro-ecology based, Demand & Market driven) ta'an haqa qabeessummaan ni dhiyeessina;
- Naamusa gaariidhaan lammiileef tajaajila ni kennina;
- Duudhaalee keenya ni kabajna;
- Yeroo hundaa fedhii lammiilee guutuuf ni hojjenna;

- Gaaffii fi yaada lammiileef deebii atattamaa ni kennina;
- Murteewwan keenyaa fi tajaajila kenninuuf ittigaafatamummaa ni fudhanna;

8. Tajaajilawwan Gurguddoo Lammiileef Kennaman

- Teekinoloojiiwwan qonnaa qorannoon argaman tajaajilamtootaaf dhiyeessuun omishaa fi omishtummaa guddisuuf gahee isaa ni guumaacha.
- Bu'aa qorannoo qonnaa qaamni itti fayyadamu akka beekuufi hojiirra akka oolchu giddu galeessota qorannoo qonna naannichaa fi hawaasicha gidduu hojiin qindoomina qabu akka raawwatamu ni godha.
- Beekumsi itti fayyadama teknolojii uummaataa keessatti akka babal'atu ni taasisa; firiiwwaan qorannoo irraa argamu ni beeksisa.
- Teknolojiwwaan mija'ummaan isaanii mirkanaa, e alaa galan fi kan biyya keessatti argaman ilaalchisee ragaalee isaanii walitti qindeessee tajaajilamtootaaf qophaa'aa akka ta'u ni taasisa
- Sagantaalee fi pirojektoonni qorannoo qonnaa karooraa guddina fi traansfoormationii waliin wal sime haala ittiin gaggeeffaman ni qopheessa; hojiirras ni oolcha.
- Teknolojii qonnaa ilaalchisaa Odeeffaannoo guutu ta'e ni dhiyeessa.

9. **Chaarterii Lammiilee Inistiitiyuutiin Qorannoo Qonnaa Oromiyaa**

Gabatee 1: Tajaajilawwan Inistiitiyuuticha Keessatti Kennamanii fi Istaandardii Kenna Tajaajilaa

Lak	Gosa Tajaajilootaa	Istaandardii Kenna Tajaajilaa			Tajaajila Argachuuf Haal-Dureewwan Barbaachisan
		Bakka Tajaajilli Itti Kennamu	**Yeroo**	**Haala itti kennamu**	
1.	**Teekinoloojii qonnaa mijataa ta'e dhiyeessuu**				
	Teekinoloojii midhaanii mijataa ta'e maddisisuu fi madaqsuun maamiltootaaf dhiyeessuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii midhaaniitiin	Akkaataa amala qorannichatti gaaffiin dhiyyatee ji'a tokko keessatti	Muxannoo gaarii baballisuun, Workishooppii, leenjii fi hojjatanii agarsiisuu, guyyaa dirree, barruulee adda addaan, miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaatiin	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama teekinoloojii • Teekinoloojinn jiruu fi rakkoon mudate walsimuu isaa
	Teekinoloojii beeyiladaa mijataa ta'e maddisisuu fi madaqsuun maamiltootaaf dhiyeessuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii beeyiladaa	Akkaataa amala qorannichatti gaaffiin dhiyyatee ji'a tokko keessatti	Muxannoo gaarii baballisuun, Workishooppii, leenjii fi hojjatanii agarsiisuu, guyyaa dirree, barruulee adda addaan, miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaadhaan	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama teekinoloojii • Teekinoloojinn jiruu fi rakkoon mudate walsimuu isaa
	Teekinoloojii qabeenya uumamaa mijataa ta'e maddisisuu fi madaqsuun maamiltootaaf dhiyeessuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii qabeenya uumamaa	Akkaataa amala qorannichatti gaaffiin dhiyyatee ji'a tokko keessatti	Muxannoo gaarii baballisuun, Workishooppii, leenjii fi hojjatanii agarsiisuu, guyyaa dirree, barruulee adda addaan, miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaadhaan	• Teekinoloojiin harka irraat jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama teekinoloojii • Teekinoloojinn jiruu fi rakkoon mudate walsimuu isaa
	Teekinoloojii mahaanddisummaa qonnaa mijataa ta'e maddisisuu fi madaqsuun maamiltootaaf dhiyeessuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii mhaandiissummaa qonnaa	Akkaataa amala qorannichatti gaaffiin dhiyyatee ji'a tokko keessatti	Muxannoo gaarii baballisuun, Workishooppii, leenjii fi hojjatanii agarsiisuu, guyyaa dirree, barruulee adda addaan, miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaadhaan	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama teekinoloojii • Teekinoloojinn jiruu fi rakkoon mudate walsimuu isaa
	Teeknoloojii saayinsii nyaataa Qinda'aa ta'ani qulquulinni,qabiyyee fi fayyumaan isaani egame dhiyeesuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii saayiinsii nyaataa	Akka amala qorannichatti gaaffin dhiyyatee Ji'a tokko kessatti	Muxannoo gaarii babaliisuun,work shooppii,leenjii fi barruulee adda addaan,midiyaale sab quunamtii adda addaadhan	.Teeknooloojiin harkatii jiraachuu isaa . Fedhii ittifayyamaa teeknooloojii . Teeknooloojiin jiruu fi rakkon mudhate wal simuu isaa

	Teeknoolojii qonnaa ka'umsaa (midhaan, beeylada, qabeenya uummama fi mahaandisummaa qoannaa) qulqullinna fi yeroodhaan maamiltootaf dhiyeessuu	Adeemsa hojii dhiyessaa teeknoloojii ka'umisa fi misooma gidduu galeessaa	Akka amala teeknoolojichan, gaaffin dhiyaatee ji'a tokko keessatti	Muxannoo gaarii baballisuun, Workishooppii, leenjii, guyyaa dirree, barruulee adda addaan, miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaadhaan	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama teekinoloojii • Teekinoloojinn jiruu fi rakkoon mudate walsimuu isaa
	Teekinoloojii ekisteenshinii qonnaa fi hawaas-diinagdee mijataa ta'e maddisisuu fi madaqsuun qaama imaammata baasuu fi sektaroota hojiin isaa ilaallatuuf dhiyeessuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii ekisteenshinii qonnaa fi hawaas-diinagdee	Akkaataa gaaffiin dhiyyatetti	Muxannoo gaarii baballisuun, Workishooppii, leenjii , barruulee adda addaan, miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaadhaan	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama teekinoloojii • Teekinoloojinn jiruu fi rakkoon mudate walsimuu isaa
2	**Teekinoloojii bu'uraa baay'isuu fi qaama baay'isuuf dhiyeessuu**				
	Teekinoloojii midhaanii bu'uraa baay'isuu fi qaama baay'isuuf dhiyeessuu	Adeemsa hojii dhiyessaa teeknoloojii ka'umisa fi misooma gidduu fi adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii midhaaniitiin	Yeroo barbaadamutti	• Sanyii bu'uraa midhaanii • Odeeffannoo teekinoloojii kennun • Leenjii fi maanuwaalii kennun	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Teekinoloojii baay'isuuf haalli mija'aa jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama fi baay'istoota
	Teekinoloojii beeyiladaa bu'uraa baay'isuu fi qaama baay'isuuf dhiyeessuu	Adeemsa hojii dhiyessaa teeknoloojii ka'umisa fi misooma gidduu fi adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii beeyiladaa	Yeroo barbaadamutti	• Sanyii horii fooyya'ee kennun • Sanyii bu'uraa nyaata horii kennun • Odeeffannoo teekinoloojii kennun • Leenjii fi maanuwaalii kennun	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Teekinoloojii baay'isuuf haalli mija'aa jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama fi baay'istoota
	Teekinoloojii qabeenya uumamaa bu'uraa baay'isuu fi qaama baay'isuuf dhiyeessuu	Adeemsa hojii dhiyessaa teeknoloojii ka'umisa fi misooma gidduu fi adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii qabeenya uumamaa	Yeroo barbaadamutti	• Sanyii fi biqiltuu mukaa faayidaa hedduu qaban kennun • Odeeffannoo teekinoloojii kunuunsa qabeenya uumamaa kennun • Leenjii fi maanuwaalii kennun	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Teekinoloojii baay'isuuf haalli mija'aa jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama fi baay'istoota
	Teekinoloojii mahaanddiissummaa qonnaa bu'uraa baay'isuu fi qaama baay'isuuf dhiyeessuu	Adeemsa hojii dhiyessaa teeknoloojii ka'umisa fi misooma gidduu fi adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii mahaanddiisummaa qonnaa	Yeroo barbaadamutti	• "prototype" teekinoloojii kennun • Odeeffannoo ittifayyadama teekinoloojii kennun • Leenjii fi maanuwaalii kennun	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Teekinoloojii baay'isuuf haalli mija'aa jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama fi baay'istoota

	Teeknoolojii saayiinsii nyaata ka'uumsa baayyiisuu fi qaama baayiisuuf dhiyeessuu	Adeemsa hojii dhiiyeesa teeknoloojii saayinsii nyaata	Yeroo barbaadamuutti	• Odeefannoo ittifayyadama teeknoloojii kennun • Leenjii fi maanuwaalii kennun	• Teeknoloojiin harkattii jiraachuu isaa • Teeknoloojii baayiisuuf haalli mija'aa jiraachuu isa fi fedhii ittifayyadama fi baayistoota
3	**Teekinoloojii qonnaa babal'isuu**				
	Teekinoloojii midhaanii, beeyiladaa, qabeenya uumamaa fi mahaanddissummaa qonnaa,saayinsii nyaata , baa'isa teeknoloojii ka'umsaa babal'isuu ,	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii ekisteenshinii qonnaa fi hawaas-diinagdeetiin	Yeroo barbaadamutti kaalandarii qonnaa eeggatee	Workishooppii, leenjii fi hojjatanii agarsiisuu, guyyaa dirree, barruulee adda addaan, egzibishinii fi miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaatiin	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Fedhii ittifayyadama fi baay'istoota
4	**Piroojaktoota qorannoo qaamolee adda addaa wajjin qindoomina gaggeessuu fi odeffaannoo teknolojii dhiyeessuu**				
	Piroojaktoota qorannoo midhaanii, beeyiladaa, qabeenya uumamaa, mahaanddissuummaa qonnaa ,saayiinsii nyaata , fi ekisteenshinii qonnaa fi hawaas-diinagdee qindoomina qaamolee biyya keessaa wajjin gaggeessuu	Adeemsa hojii Kominikeeshinii fi Paartinarshippiifi Adeemsaalee hojii Dhiyeessa teekinoloojii	Dokumantiin waliigaltee yeroo mallattaa'ee kaasee	• Dokumantii pirojaktii qorannoo qopheessuun • Arjoomtoota affeeruudhaan	• Pirojaktii qorannoo hawwachiisaa ta'e jiraachuu isaa • Fedhii arjoomtootaa
	Piroojaktoota qorannoo midhaanii, beeyiladaa, qabeenya uumamaa, mahaandisuummaa qonnaa , saayiinsii nyaata ,sanyii fi dinagdee qonnaa,ekisteenshini qonnaa fi korniyaa qindoomina qaamolee biyya alaa wajjin gaggeessuu	Adeemsa hojii Kominikeeshinii fi Paartinarshippiifi Adeemsaalee hojii Dhiyeessa teekinoloojii	Dokumantiin waliigaltee yeroo mallattaa'ee kaasee	• Dokumantii pirojaktii qorannoo qopheessuun • Arjoomtoota affeeruudhaan	• Pirojaktii qorannoo hawwachiisaa ta'e jiraachuu isaa • Fedhii arjoomtootaa
	Teknolojiwwaan qonnaa ilaalchisee odeffaanoo guutuu ta'e dhiyessuu	Adeemsa hojii Kominikeeshinii fi Paartinarshippii	Odeffanoon gaafatamee sa'aatii tokko kessaatti	Afaaniin, Barrefamoota adda addaatiin, Work-shoopii, midiyaaleedhaan, filmidhaan,	Ragaalee odeffaannoof tajaajilan qindaa'ee jiraachu isaa, Fedhii tejaajilamtootaa

	Pirojektii AGP-II				
A	Teekinoloojii midhaanii, beeladaa, Mahaandisummaa Qonnaa, Saayinsii nyaataa fi Qabeenya Uumamaa maddisiisuu fi madaqsuu	Sagantaa Guddina Qonnaa Marsaa lammaaffaa (AGP-II)	Akkaataa amala hojichaa irratti hundaa'uudhaan teekinooloojii mirkanaahanii jiraniif (recommended technologies) gaaffiin dhiyyatee Ji'a tokko keessatti	-Barreeffama addaa addaatiin beeksisuu, Muxannoo gaarii baballisuun, leenjii fi hojjatanii agarsiisuu	• Teekinoloojiin gaafatamu harkatti jiraachuu isaa mirkaneeffachuu • Fedhii dursanii dhiyeessuu • Teekinooloojiin harkatti jiran fedhii tajaajilamtootaa waliin walsiimmuu
B	Teekinoloojii midhaanii, beeyiladaa, qabeenya uumamaa fi mahaanddissummaa qonnaa fi itti fayyadamtoota biratti beekamtii fi fudhatama akka argatan gochuuf babal'isuu ,	Sagantaa Guddina Qonnaa Marsaa lammaaffaa (AGP-II) fi Adeemsa ekisteenshinii qonnaa fi hawaas-diinagdeetiin waliin ta'uu dhaan	Akkaataa amala hojichaa/gaaffii dhiyyaatee irratti hundaa'uu fi kaalandarii qonnaa eeggatee	Leenjii, hojjetanii agarsiisuu, guyyaa dirree, barruulee adda addaan, egzibishinii fi miidiyaalee sab-quunnamtii adda addaatiin	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Teekinooloojiin harkatti jiran fedhii tajaajilamtootaa waliin walsiimmuu
C	Teekinolooji bu'uraa baay'isuu fi qaama baay'isuuf dhiyeessuu	Sagantaa Guddina Qonnaa Marsaa lammaaffaa (AGP-II) fi Adeemsa hojii baayiusuu fi dhiyessaa teeknoloojii ka'umsaa waliin ta'uun	Teekinooloojii bu'uuraa midhaanii baayyatanii jiraniif gaaffiin dhiyaatee Ji'a tokko keessatti	• Sanyii bu'uraa midhaan nyaataa fi beeladaa baayyisuu • Odeeffannoo teekinoloojii kennun • Leenjii fi maanuwaalii kennun	• Teekinoloojiin harkatti jiraachuu isaa • Teekinoloojii baay'isuuf haalli mija'aa jiraachuu isaa • Teekinooloojiin harkatti jiran fedhii tajaajilamtootaa waliin walsiimmuu
5	**Duub-deebii gamaggama raawwii teekinoloojii raabsame fudhachuu fi beeksiisuu**				
	Duub-deebii raawwii teekinoloojii raabsame funaanuu fi qindeessuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloogii dinagdee qonnaa,Ekisteenshini qonnaa fi korniyaa	Waggaatti al lama	• Gaaffiilee sakata'insaa qopheessuun • Suuraa fi vidi'oodhaan	• Sakkatta'insa teekinoloojii raabsame tasisuun • Duub-deebii kennuuuf kaka'umsa jiraachuu isaa
	Gamaggama raawwii teekinoloojii raabsame raawwachuu	Adeemsa hojii diyeessa teekinoloojii ekisteenshinii qonnaa fi hawaas-diinagdeetiin	Waggaatti al lama	• Duub-deebii xiinxaluun	• Duub-deebii gahaa fi dhugaa irratti hundaa'ee jiraachuu isaa

10.Waadaa Tajaajilamtootaaf Galame

Akkaataa chaarterii kana irratti qophaa'een teekinoloojii qonnaa mijataa ta' e (*Agro-ecology based, Demand & Market driven)* Omishaa fi omishitummaa guddisan dhiyeessuun lammiileef tajaajila si'ataa ni kennina; tajaajilamtoota kabajaan, haqaanii fi loogii tokko malee ni tajaajilla.

11.Mirga Lammiilee

- Tajaajila dhiyeessa teekinoloojii qonnaa inistiitiyuutichaan kennamuun wal qabatee odeeffannoo quubsaa ta'e argachuu
- Tajaajila barbaadu yeroo kaa'aame keessatti yoo argachuu dhabe sababa isaa ifatti beekuu
- Tajaajilaa dhiyeessa teekinoloojii qonnaa alloogummaa irraa bilisa ta'e argachuu
- Yaadaa fi komee jiru dhiyeessuu
- Komee dhiyaateef deebii haqa-qabeessa ta'e argachuu
- Karoora hojii qorannoo qonnaa irratti hirmaachuu, ragaa raawwii fi karoora inistiitiyuutichaa argachuu
- Teekinoloojii qonnaa ittifayyadameef duub-deebii kennuu
- Yoo deebii quubsaa argachuu hin dandeenyetti qaamolee miidiyaatti fi qaamoolee dhimmi ilaallatutti beeksisuuf mirga qabu.

12.Dirqama Lammiilee

- Teekinoloojii qonnaa fudhateen kaayyoo itti kennameen akkataa paakeejii isaatti itti fayyadamuu;
- Haaldureewwan tajaajila dhiyeessa teekinoloojii qonnaa argachuuf barbaachisan guutanii dhiyaachuu;
- Odeeffannoowwan tajaajila dhiyeessa teekinoloojii qonnaa kennamuun wal qabatan yeroo gaafataman deebii siirrii kennuu
- Teekinoloojii qonnaa fudhatanii babal'isuu keesatti dammaqinaan hirmaachuu.

13.Sirna Komiin Itti Dhiyaatu

Lammiin haala chaarterii qophaa'een tajaajila hin argatiin mirga komee dhiyeeffachuu ni qaba. Akkaataa komeen itti dhiyaatuu fi furmaata argatu haala armaan gadiitiin kan raawwatu ta'a.

- Lammiin komee qabu komee isaa raawwataa/ittigaafatamaa tajaajila sana kenneef qaamaan argamuun afaaniin, barreeffamaan ykn bilbilaan, faksiidhaan fi imeeliidhaan ibsachuu ni danda'a.
- Qorataa ykn gargaaraan teeknikaa komeen itti dhiyaate qulqulleessuun guyyaa shan keessatti qaama komee dhiyeeffateef deebii quubsaa kennuu qaba;
- Lammiin deebii kanatti quufuu dhabe daayiraktara qorannootti dhiyeessuun guyyaa sadii kan hin caalle keessatti deebii argachuu qaba;
- Lammiin haala kanaanis itti quufuu dhabe dhimmicha qaama ol-aanaa inistiitiyuutichaatiif dhiyeessuun guyyaa tokko keessatti deebii argachuu qaba;
- Dhumarrattis sadarkalee armaan oliitiin yaalii taasifamee fi murtee kennameen lammiin itti hin quufiin qaamolee miidiyaatti fi qaamoolee dhimmi ilaallatutti dhiyeessuun furmaata barbaaduu ni danda'a.

14. Hirmaannaa Gochuu fi Yaada Kennuu

Lammiileen karooraa fi gamaggama qorannoo irraatti hirmaachuun Akkasumas yaada fooyya'insaa, eeruu, gaaffii fi ibsa qaban haala armaan gadii kaa'ameen dhiyeessuu ni danda'u.

- Inistiitiyuutii keessatti saanduqa yaadaa fi galmee yaadaa argamutti fayyadamuu ykn afaaniin ibsuun;
- Waltajjii maree hojii qorannoo qophaa'utti fayyadamuun
- Xalayaan, Lakkoofsa sanduuqa postaan-81265
- Bilbilaan 0114707102/118
- Faksiidhaan 0114707126/29
- Weebsaayitiidhaan www.iqqo.org

15. Sirna Hordoffii fi Gamaaggama Inistiitiyuutii Kanaan Taasifamuu Qabu

- Inistiitiyuutichi akkaataa chaarterichaan lammiileen tajaajila argachuu isaanii hordoffii fi deggarsa gochuun ni mirkaneeffata;
- Dhimmoota kana irratti itti gaafatamtoonnii fi raawwatoonni adeemsaaleen hojii itti gaafatamummaa qaban akkaataa chaarterichaatiin tajaajila kennuu isaanii raayyaa jijjiiramaatiin torban torbanii fi ji'a ji'aan gamaaggama taasisuun hooggansa ol-aanaa Inistiitiyuutiichaaf gabaasni ni dhiyaata;

- Inistiitiyuutichi akkaataa chaarterichaan lammiileen tajaajila argachuu isaanii hordoffii fi deggarsa gochuun ni mirkaneeffata;
- Dhimmoota kana irratti itti gaafatamtoonnii fi raawwatoonni adeemsaaleen hojii itti gaafatamummaa qaban akkaataa chaarterichaatiin tajaajila kennuu isaanii raayyaa jijjiiramaatiin torban torbanii fi ji'a ji'aan gamaaggama taasisuun hooggansa ol-aanaa Inistiitiyuutiichaaf gabaasni ni dhiyaata;

16. Teessoo Inistiitiyuutiin Qorannoo Qonnaa Oromiyaa

Teessoon Inistiitiyuutiin Qorannoo Qonnaa Oromiyaa Magaala Finfinnee ta'ee: Naannoo Nefaas Silkii dha.

Gabatee 2: Teessoo qaamoota ol-aanaa Inistiitiyuutichaa.

T.L	Iddoo/Adeemsaalee Hojii Ijoo	Teessoo		
		Lakk. Bilbilaa	Faaksii	E-maile
1	Daayiraktara ol-aanaa IQQO	0114707102	0114707126	fetoberisso@yahoo.com
2	I/A Daayiraktara ol-aanaa IQQO	0114707118	0114707129	taaasefa@gmail.com
3	Daayiraktara dhiyeessa teekinoloojii midhaanii	0114707116		tafajobie@yahoo.com
4	Daayiraktara dhiyeessa teekinoloojii beeyiladaa	0114707109		Tesfaye_alemu2011@yahoo.com
5	Daayiraktara dhiyeessa teekinoloojii qabeenya uumamaa	0114707120		tgeletoQyahoo.com
6	Daayiraktara dhiyeessa teekinoloojii mahaanddiissummaa qonnaa	0114708949		kamanaal@yahoo.com
7	Daayiraktara Qorannoo Dinagddee qonnaa, Ekisteenshinii Qonnaa fi Korniyaa	0114707063		Taha_mume@iqqo.org
8	Adeemsa hojii kominikeeshinii fi paartinarshippiin			Derartu003@gmail.com
9	Daarekteeraa saayinsii nyaataa(Food Sc)	011477124		Dereje_woltedji@iqqo.org
10	Daarektaraa baayisaa Teeknoloojii ka'umisa fi misooma gidduu galeesaa	0114708385		tesfayeletta@gmail.com
11	AGP-2 Kordinetar	0114708658		hawinok@gmail.com

Gabate 3. Giddugaleesoota qorannoo Qonnaa Naannoo oromiyaa

Xiyyefannaa hojii isaanii, Iwwusa iddo hojii fi tessoo isaanii

Lak.	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa	Xiyyefanaa hojii qorannoo itti bobba'an	Godina itti aragaman	Uwwisa Iddoo Hojii (Mandet area)	Bilbila	Faaksii
1	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa Baakkoo	Teknolojii Midhaan, Beeyilada, Qabeenya Umamaa,	Baha Wallaggaa	Wallagaa guutuu fi Shawaa Lixa	0576,65,01,29 0576,65,01,74	
2	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa Sinaanaa	Teknolojii Midhaan, Beeyilada, Qabeenya Umamaa,	Baalee	Baalee, Arsii	0226,61,02,71 0221,19,07,48	
3	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa Machaaraa	Teknolojii, Buna, Midhaan Nyaata horii,	Lixa Harargee	Haragee, Baalee	0255,57,01,01 0255,57,01,02	
4	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa Adami Tulluu	Teknolojii Beyiladaa, Kuduraa fi Mudura, Qonna Bosanaa	Baha Showaa	Baha Shawaa, Arsii Lixaa	0464,41,90,03 0464,41,91,01	0464,41,91,08
5	Giddugaleessa Qorannoo horattootaa fi Qonnaa gammojjii Yaa'a Balloo	Teknolojii qabiinsa lafa dhedumsaa, Beyilada, midhaan gammojii, Qabeenya Umamaa	Booranaa	Booranaa, Gujii	0464,46,06,62 0464,46,02,65	
6	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa Fadiis	Teknolojii Midhaan hanqina roobaafta'an, Mahaandisummaa qonnaa, Nayyata Beeyiladaa,Kuduraa fi Mudura, Qabeenya Umamaa	Baha haragee	Harargee lamaan	0256,66,75,50 0256,66,67,51 0256,6667549	0256/66,68,11
7	Giddugaleessa Qorannoo Kanniisa Hoolotaa	Teknolojii Kanniisaa fi nyaata kanniisaa	Godina addaa Oromiyaa naana'a Finfinnee	Oromiyaa	0112,37,00,23 0112,37,03,50	
8	Giddugaleessa Qorannoo Qurxummii fi Lubbu qabeeyii biroo bishaan kessaa .	Teknolojii Qurxummii	Baha Shawaa	Oromiyaa	0464,41,2030 0464,41,20,34	046,4412942
9	Giddugaleessa Qorannoo Mahaanddiisummaa Qonnaa Baakkoo	Teknolojii Mahaandisummaa Qonnaa haamaaa duraa fi haamaa boodaa	Shawaa Lixaa	Shawaa, Wallaggaa	0576,65,00,55 0576,65,00,45	
10	Giddugaleessa Qorannoo Mahaandiisuummaa Qonnaa Jimmaa	Teknolojii Mahaandisuummaa Qonnaa haamaaa duraa fi haamaa Boodaa	Jimmaa	Jimmaa, Illu-Abbaabooraa	0471,11,24,24 0471,11,08,55	
11	Giddugaleessa Qorannoo Mahaandisuummaa Qonnaa Asallaa	Teknolojii Mahaandisummaa Qonnaa haamaaa duraa fi haamaa boodaa	Arsii	Arsii, Baalee, Booranaa, Gujii	0223,31,17,31 0223,31,18,61	0223,31,25,00

12	Giddugaleessa Qorannoo Biyyee Baddellee	Teknolojii foyya'iinsa xaa'ummaa Biyyee	Ilu-abbabooraa	Kibba-lixa oromiyaa	0474,45,04,84	
13	Giddugaleessa Qorannoo Biyyee baatuu	Teknolojii foyya'iinsa xaa'ummaa Biyyee	Baha Shawaa	Kibbaa Giddugala Oromiyaa		
14	Giddugaleessa Qorannoo Biyyee Fichee	Teknolojii foyya'iinsa xaaúmmaa Biyyee	Kaaba Shawaa	Kaabaa fi giddugala Oromiyaa	**0111351678**	0111351209
15	Giddugaleessa Qorannoo Biyyee Naqamt	Teknolojii foyya'iinsa xaa'ummaa Biyyee	Baha wallaggaa	Lixa fi Giddugala oromiyaa	0576,614752 0576,615015	0576614589
16	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa Booree	Teknolojii Midhaan, Nyaata beyiladaa, kanniisa, qabeenya Ummamaaa	Gujii	Gujii, Boorana	0466,67,02,02	
17	Giddugaleessa Qorannoo Qonnaa Haroo Sabbuu	Teknolojii Midhaan, Nyaata beyiladaa, kanniisa	Qellam Wallaggaa	Qellam fi Lixa wallaaggaa	0575,56,04,30	